

(Блиц, 5.11.2010)

Не каже се без разлога да никада једна невоља не долази сама. То се најбоље види на примеру трагичне судбине Србије у последње две деценије. Све је, наиме, почело са крвавим националним, верским и грађанским ратовима који су довели до распада државе „братства и јединства“.

А затим је скоро законито уследило: увођење дуготрајних међународних санкција и економске блокаде; суђења у Хагу за ратне злочине малтене целом државном и војном врху Србије; противправно „хуманитарно“ НАТО бомбардовање Србије које је довело до фактичког губитка Косова и Метохије; признање од стране водећих сила Запада, са САД на челу, као и 22 од 27 чланица ЕУ (а посредно и од стране Међународног суда правде) противправно проглашене независности Косова; цветање организованог криминала и корупције, као и „тајкунизација“ Србије на основу разних ратнопрофитерских, спекулативних и монополских послова у спрези са владајућим „елитама“; пропаст привреде и економска беда већине грађана итд.

У таквим, крајње неповољним унутрашњим и међународним околностима и условима, који, нажалост, претежним делом трају до данашњих дана, одвија се мукотрпни процес евроинтеграција Србије. На том путу и данас се налазе у основи исте кључне препреке и услови као и непосредно после петооктобарских промена (Хаг, Косово, реформе, корупција и сл.), уз повремено „дописивање“ нових. Додуше, у последњих неколико година учињени су веома охрабрујући кораци ка ЕУ (потписивање споразума о стабилизацији и придруживању, деблокада прелазног трговинског споразума, укидање виза за земље шенгенске зоне, а нарочито недавна одлука Савета министара ЕУ да проследи српску кандидатуру Европској комисији). Прослеђивање кандидатуре Србије Европској комисији и вероватноћа њеног прихватања до краја идуће године, политички су условљени и „скупо плаћени“ пристајањем на заједничку резолуцију ЕУ и Србије у Генералној скупштини ОУН поводом мишљења Међународног суда правде. На основу те резолуције предстоји дуготрајни и тежак дијалог Београда и Приштине у организацији

ЕУ, пре свега о решавању питања од највећег значаја за положај и живот Срба на Косову. Резолуција, нажалост, не оставља простор за наставак преговора о статусу Косова и Метохије, што преговарачки положај Србије и Срба на Косову чини врло тешким. Али, реално гледано, то је израз распореда снага и интереса великих сила које су увек, претежно силом, кројиле и прекрајале границе на Балкану. У том смислу је добро што је српски државни врх, уз одбијање да призна независност Косова, схватио ту реалност и тиме отворио пут Србије ка ЕУ и њеном бржем економском и сваком другом опоравку и напретку.

Чињеница је, такође, да је прослеђивање Европској комисији српске кандидатуре условљено сагласношћу свих чланица ЕУ о свакој следећој одлуци у процесу евроинтеграција Србије, што значи и о стицању статуса кандидата за чланство у ЕУ. То се, пре свега, односи на потпуну сарадњу са Хашким трибуналом, што значи (бар кад је реч о Холандији) изручење двојице хашких оптуженика, пре свега генерала Младића.

Осим потпуног испуњења косовског и хашког услова, као најтежих, постоје и други бројни и веома тешки услови за стицање статуса кандидата, односно улазак у ЕУ. Пре свих то је реституција, то јест враћање грађанима национализоване имовине, за шта Србија, осим добре воље за доношење закона, у догледно време неће имати финансијских средстава. Ту је, затим, врло тежак „поправни испит“, и то под надзором ЕУ, из реформе правосуђа која је, због неуставних и незаконитих процедура и нетранспарентности у избору и реизбору судија и тужилаца, веома компромитована, о чему изричито говори и извештај Европске комисије. Државна власт Србије, такође, мора учинити суштински напредак у подршци, односно стварању услова за афирмацију и ефикасан рад новоформираних регулаторних и контролних органа, као и за далеко успешнију борбу против огромне, пре свега тзв. системске корупције у јавном сектору, где смо на зачељу европске листе. Ту је и захтев за увођење транспарентног система финансирања политичких странака и укидање бланко посланичких оставки, спречавање монопола на тржишту, наставак економских и правних реформи итд.

Један од нових, сасвим неочекиваних услова јесте „решавање проблема у Санџаку“. За његово увршћивање у списак захтева ЕУ највећу „заслугу“ има муфтија Зукорлић, односно његово систематско екстремистичко политичко деловање које је засновано на политичкој злоупотреби верске функције, а програмски на идеологији неоосманизма. Његове идеје и програми маскирају се тврдњама о политичкој обесправљености муслимана у Санџаку. А да би се ти наводни проблеми успешно решили, тражи се ништа мање него враћање Санџака у некадашњи османлијски статус. Реч је о захтеву да се од свих општина из Србије и Црне Горе које су некада чиниле турски Санџак, формира аутономија и јединствени регион! Такви политички захтеви у јавном деловању муфтије Зукорлића и његових бројних присталица, реално су усмерени против државног

интегритета и суверенитета Србије и Црне Горе. Њима би, свакако, требало да се позабаве надлежни државни органи Србије.

Сличног су карактера и најновије изјаве општинских челника Прешева и Бујановца у Тирани којима су подржали предлог „да се обједине делови територија Македоније, Грчке, Косова, Црне Горе и Србије на којима Албанци чине већинско становништво“. Њихово јавно залагање за стварање тзв. велике Албаније на рачун територија Србије не само да захтева енергичну акцију државних органа Србије, пре свега тужилаштва, већ и органа ЕУ. Тим пре што се то, као и Зукорлићеве неоосмански планови, дешава пред почетак дијалога Београда и Приштине, са циљем да се отежа преговарачки статус и међународни положај Србије.